

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การวิเคราะห์เนื้อหารายการความรู้การเกษตรและลักษณะ การรับสารทางวิทยุกระจายเสียงของเกษตรกรกรบ้านหัวป่าห้า อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

ชื่อผู้เขียน นายธิตีวรรณ บุญสุวรรณ
วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) สาขาส่งเสริมการเกษตร

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ :

- ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นรินทร์ชัย พัฒนพงศา ประธานกรรมการ
- รองศาสตราจารย์ युพา สุภากุล กรรมการ
- ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วราภา คุณานพร กรรมการ
- ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดุษฎี ณ ลำปาง กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบถึง ลักษณะภูมิหลังทั่วไป และลักษณะการรับ สารทางวิทยุกระจายเสียงของเกษตรกร ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะภูมิหลังของเกษตรกร กับลักษณะการรับสารทางวิทยุกระจายเสียง และเพื่อทราบถึงส่วนประกอบ รูปแบบ เนื้อหา ด้านการเกษตรของรายการความรู้การเกษตรที่เกษตรกรส่วนใหญ่ติดตามรับฟัง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือ เกษตรกรบ้านหัวป่าห้า อำเภอแม่แตง จังหวัด เชียงใหม่ดำเนินการสุ่มตัวอย่างแบบเป็นระบบ ได้จำนวนตัวอย่าง 146 คน เก็บรวบรวม ข้อมูลโดยการสัมภาษณ์โดยใช้แบบสอบถาม และวิธีการประเมินสภาวะชนบทอย่างเร่งด่วน (Rapid Rural Appraisal:RRA)

รายการความรู้การเกษตรที่นำมาศึกษาคือ รายการเกษตรพัฒนา ซึ่งกระจาย เสียงทางสถานีวิทยุมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เชียงใหม่ สุ่มตัวอย่างรายการอย่างเป็น ระบบ ได้จำนวน 30 รายการบันทึกรายการด้วยแถบบันทึกเสียง ใช้เกณฑ์วิเคราะห์เนื้อหา ที่ทดสอบค่าความน่าเชื่อถือ (reliability:r) แล้วมีค่าเท่ากับ 0.94

จากผลการศึกษา พบว่า เกษตรกรร้อยละ 80.3 เป็นชาย มีอายุเฉลี่ยประมาณ 50 ปี เกือบทั้งหมดจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และสูงกว่า ทุกครัวเรือนในชุมชน ประกอบกิจกรรมการเกษตร โดยเพาะปลูกในเขตชลประทานร้อยละ 52.7 ส่วนที่เหลือเพาะปลูกในเขตเกษตรน้ำฝน แต่มีเกษตรกรร้อยละ 46.6 ที่มีรายได้หลักในครัวเรือนจากการประกอบกิจกรรมนอกภาคเกษตร เกษตรกรประมาณ 1 ใน 3 ของทั้งหมดมีสถานภาพระดับความเป็นอยู่ยากจน โดยมีเพียงร้อยละ 21.9 ที่มีสถานภาพระดับความเป็นอยู่ค่อนข้างดี

เกษตรกรร้อยละ 80.8 และ 73.3 เปิดรับสื่อโทรทัศน์และสื่อวิทยุตามลำดับ เกษตรกรที่ฟังวิทยุ ร้อยละ 80.4 ฟังระบบ AM ร้อยละ 70 ฟังรายการที่ฟังติดต่อกันมาเป็นประจำ ส่วนใหญ่เกษตรกรฟังวิทยุที่บ้านและฟังวิทยุคนเดียว ช่วงเวลาที่มีเกษตรกรมากกว่าร้อยละ 20 ขึ้นไปฟังวิทยุในวันธรรมดา คือ ช่วงเช้า 06.01-12.00 น. ช่วงบ่าย 13.01-18.00 น. และช่วงดึก 20.01-22.00 น. สำหรับวันหยุด มีเพียงช่วง 06.01-08.00 น. เกษตรกรฟังวิทยุเฉลี่ย 3.27 วันต่อสัปดาห์ โดยฟังรายการข่าวสูงสุดเฉลี่ย 4.77 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และฟังรายการความรู้ รายการบันเทิงใกล้เคียงกัน คือ แต่ละรายการประมาณ 1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่าเกษตรกรที่มีสถานภาพระดับความเป็นอยู่ยากจนฟังวิทยุเฉลี่ยเป็นจำนวนวันต่อสัปดาห์ ฟังรายการข่าว รายการความรู้ทางวิทยุ เฉลี่ยเป็นจำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ สูงกว่า เกษตรกรสถานภาพระดับความเป็นอยู่อื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เกษตรกรที่มีแบบแผนการเพาะปลูกแตกต่างกันฟังวิทยุเฉลี่ยเป็นจำนวนวันต่อสัปดาห์ ฟังรายการประเภทต่าง ๆ เฉลี่ยเป็นจำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ ไม่แตกต่างกัน ด้านปัจจัยอายุ พบความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง โดยมีทิศทางตรงกันข้ามระหว่างอายุ กับปริมาณการฟังรายการบันเทิงเป็นจำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ผลการวิเคราะห์เนื้อหาหารายการเกษตรพัฒนา พบว่า มีส่วนประกอบและการใช้เวลาในรายการคือเนื้อหาความรู้ ร้อยละ 42.11 เพลงประกอบรายการ ร้อยละ 36.15 และการพูดเรื่องทั่วไป ร้อยละ 21.74 จัดเป็นรูปแบบรายการสาระ บันเทิง

ผู้จัดรายการเสนอ 2-3 หัวข้อเนื้อหาต่อการจัดรายการ 1 ครั้ง ใช้เวลาเฉลี่ยต่อหัวข้อ
 เนื้อหาประมาณ 4-6 นาที เนื้อหาที่ถูกเสนอมากที่สุด 6 อันดับแรก คือ การตลาด ราคา
สินค้าเกษตร ร้อยละ 14.36 พันธุ์ การปรับปรุงพันธุ์และการขยายพันธุ์พืช ร้อยละ
 12.36 ภูมิศาสตร์ภูมิอากาศ ประวัติศาสตร์เกษตร ร้อยละ 10.45 การผลิตพืช ร้อยละ
 9.38 การผลิตสัตว์ ร้อยละ 6.14 และ สังคมวิทยาชนบทและความรู้พื้นบ้าน ร้อยละ 5.35
 ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยคือ การเสนอรายการความรู้การเกษตรทางวิทยุ
 กระจายเสียงควรคำนึงถึงลักษณะพื้นฐานของเกษตรกรกลุ่มเป้าหมาย โดยเฉพาะเกษตรกร
 ผู้ยากไร้ที่ยังพึ่งพาสื่อวิทยุเป็นแหล่งข่าวสาร ความรู้ ช่วงเวลาที่น่าจะเหมาะสมกับการจัด
 รายการ คือ 08.00-12.00 น. และ 20.00-22.00 น. รูปแบบการจัดรายการควร
 เป็นแบบสาระบันเทิง ความยาวประมาณ 15 หรือ 30 นาที สัดส่วนของเนื้อหาความรู้
 กับความบันเทิง ควรใกล้เคียงกัน เนื้อหาที่อาจได้รับความสนใจ คือ เรื่องการตลาด
 ราคาสินค้าเกษตร พันธุ์พืช การขยายพันธุ์พืช การผลิตพืช-สัตว์ บัณฑิตยข้อจำกัดทาง
 สภาพแวดล้อมในการผลิต โดยเชื่อมโยงเนื้อหาให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น และลักษณะ
 พื้นฐานของเกษตรกรเป้าหมาย

Thesis Title Content Analysis of Agricultural Radio Programmes
and Radio Listening Characteristics of Farmers at
Ban Huapaha, Amphoe Maetaeng, Changwat Chiang Mai.

Author Mr. Thitiwan Boonyawan

M.Sc. (Agriculture) Agricultural Extension

Thesis Examination Committee :

Assist. Prof. Dr.Narinchai Patanapongsa	Chairman
Assoc. Prof. Yupa Supakul	Member
Assist. Prof. Warapa Kunaporn	Member
Assist. Prof. Dusadee Na Lampang	Member

Abstract

The objectives of the study were (1) to identify the general background of farmers and farmers' radio listening characteristics. (2) to analyse the relationship between the radio listening characteristics and personal, socio-economic characteristics. (3) to analyse the components, format, and contents of agricultural radio programmes that most of the farmers had exposed.

A total of 146 farmers of Ban Huapaha, Amphoe Maetaeng, Changwat Chiang Mai was studied by a systematic sampling method. The collection of data was carried out using a structured questionnaire for interviewing and RRA (Rapid Rural Appraisal) technique was used.

Kasetpattana, the agricultural radio programme from HS-KUB station was the most programme farmers' exposure. Thirty programmes were samples of this study by systematic sampling method, recorded by cassette tapes. These programmes were analysed by the content analysis criterion that reliability (r) was 0.94.

Result of this study found that the average age of farmers was 50 years old, majority were male and had four years of formal education and higher. Every household worked in agriculture, about half were in irrigated area, the others in rainfed. There were 46.6 percent of all earned non-agricultural income majority. One-thirds of them were perceived in status of wellbeing at poorly, by the good was only 21.9 percent.

The media they received most were television and radio. Eighty six percent of all had radio receiver and most of them listen to AM system. About 70 percent of them chose radio programme by pursuing the programme. Hours of radio listening that had more than 20 percent of them reported was 06.01-12.00 A.M., 01.01-06.00 P.M., and 08.01-10.00 P.M. on Monday-Friday, but only 06.01-08.00 A.M. on Saturday-Sunday. The farmers listened to radio by the average 3 days a week, the news programme was the most favorable, they listened about 4.77 hours a week, with the knowledge and entertaining programme a hour a week for each.

Hypothesis testing indicated that, in a week, poor farmers listened to radio by days, the news and knowledge programmes by hours more than the others significantly at 0.05 level. Cropping pattern was not made farmers used time for radio

and radio programmes listening different. The age was found to be moderately related significantly at 0.01 level to the entertaining radio programme listening by hours in a week. (opposite direction)

The Kasetpattana radio programme composed of 3 components : agricultural contents 42.11 percent ,song 36.15 percent and general speech 21.74 percent ,Information/Entertainment format. There was 2-3 topics of agricultural contents in a programme ,and each consumed 4-6 minutes. The 6 topics presented more than other were Marketing price of agricultural product ,Varieties improvement and propagation ,Agricultural Geography ,Climate and History of agriculture ,Plant production ,Animal production and Rural sociology and Indigeneous knowledge ,respectively.

Suggestions based on the findings were about Agricultural radio programme production. Background of target audiences should be considered ,especial poor farmers that used radio as source of news ,knowledges more than others. Suitable time is 08.00-12.00 A.M. and 08.00-10.00 P.M.. Information/Entertainment format ,15 or 30 minutes duration and contents about marketing ,price of agricultural products ,new varieties,plant propagation ,plant or animal productions ,geography or climate concerning local and farmers production should be organized.